

EXCURSIE-RAPPORT

Gemeente: Leusden

Datum: 20-6-1969

Kaartblad: 32G

Waarnemer: G. Dirkse

Terrein: C.R.M.-reservaat
"Groot Zandbrink"

1. Inleiding

In het kader van een vegetatiekundig en floristisch onderzoek, dat in het staatsnatuur-reservaat Groot Zandbrink uitgevoerd zal worden, werd op vrijdag 20 juni 1969 een excursie gemaakt met de heer F. van Ommen van het Consultantschap voor het Natuurbehoud in de provincie Utrecht.

De in dit rapport genoteerde gegevens, zijn door opsteller dezes, op de dag van de excursie verzameld. De inhoud zal hoofdzakelijk feitelijk van aard zijn, in die zin, dat slechts waarnemingen weergegeven zullen worden (bezien binnen het kader van het onderzoek).

2. Floristisch gedeelte

Het gehele gebied doorkruisend tekende ik de soorten op. Dit zijn er om-on-nabij-de-honderd geworden. Daar ik vooral de randen van het terrein bekeek zijn bepaalde soorten van het centrale heideveld niet gezien (bijv. *Nardus stricta*).

Speciale aandacht had het geslacht *Dactylorhiza*. Slechts *D. maculata* zou in het gebied voorkomen. Tijdens de excursie zag ik echter twee exemplaren, bloeiend, van *D. incarnata*. (Diagnose: plant klein, tot 20 cm hoog. Blad ongevlekt, lichtgroen, met de grootste breedte onder het midden, in lengte boven de bloeiwijze uitstekend. Bloemen klein, zacht rozerood met een opvallend teer honingmerk op de onderlip. Onderlip smal, met naar achteren gebogen zijlobben. Onderlip bijna in de vorm van een ruit).

Van *D. maculata* zag ik planten, die in lipvorm met *D. fuchsii* overeen kwamen.

2.1. Soortenlijst

<i>Alnus glutinosa</i>	<i>Eriophorum angustifolium</i>
<i>Amelanchier laevis</i>	<i>Eupatorium cannabinum</i>
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	<i>Filipendula ulmaria</i>
<i>Agrostis cenis</i>	<i>Festuca rubra</i>
<i>A. tenuis</i>	<i>Frangula alnus</i>
<i>Betula pubescens</i>	<i>Galium hercynicum</i>
<i>B. verrucosa</i>	<i>G. palustre</i>
<i>Calamagrostis canescens</i>	<i>G. aligonosum</i>
<i>Calluna vulgaris</i>	<i>Genista pilosa</i>
<i>Cardamine pratensis</i>	<i>Glyceria fluitans</i>
<i>Carex acuta</i>	<i>Holcus lanatus</i>
<i>C. acutiformis</i>	<i>H. mollis</i>

2260014

„De in dit rapport verzamelde gegevens zijn te beschouwen als informatief, uitsluitend voor gebruik binnen het Staatsbosbeheer bestemd en voor de persoonlijke verantwoording van de samensteller. Voor zover buiten het Staatsbosbeheer verspreid is het ontlenen van gegevens aan het rapport, het vermenigvuldigen, het geheel of gedeeltelijk citeren in verzoekschriften, publikaties en dergelijke, zonder voorafgaande goedkeuring van de directeur van het Staatsbosbeheer niet toegestaan.“

<i>Carex echinata</i>	<i>Hottonia palustris</i>
<i>C. elongata</i>	<i>Ilex aquifolium</i>
<i>C. hostiana</i>	<i>Iris pseudacorus</i>
<i>C. nigra</i>	<i>Juncus acutiflorus</i>
<i>C. lasiocarpa</i>	<i>J. bufonius s.s.</i>
<i>C. panicea</i>	<i>J. bulbosus fo. fluitans</i>
<i>C. pilulifera</i>	<i>J. effusus</i>
<i>C. pseudocyperus</i>	<i>J. subuliflorus</i>
<i>C. pulicaris</i>	<i>J. squarrosus</i>
<i>C. remota</i>	<i>Lenicera periclymenum</i>
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	<i>Luzula campestris</i>
<i>D. maculata ssp. maculata</i>	<i>L. multiflora s.s.</i>
<i>Deschampsia flexuosa</i>	<i>Lycopodium inundatum</i>
<i>Drosera intermedia</i>	<i>Lycopus europaeus</i>
<i>D. rotundifolia</i>	<i>Lysimachia vulgaris</i>
<i>Dryopteris dilatata</i>	<i>Lythrum salicaria</i>
<i>D. carthusiana</i>	<i>Maianthemum bifolium</i>
<i>Equisetum fluviatile</i>	<i>Matricaria chamomilla</i>
<i>E. palustre</i>	<i>Mentha aquatica</i>
<i>Erica tetralix</i>	<i>Mechringia trinervia</i>
<i>Molinia coerulea</i>	<i>Scirpus cespitosus ssp.</i>
<i>Oenanthe aquatica</i>	<i>germanicus</i>
<i>Parnassia palustris</i>	<i>Scheenus nigricans</i>
<i>Peucedanum palustre</i>	<i>Sieglingia decumbens</i>
<i>Phragmites communis</i>	<i>Solanum dulcamara</i>
<i>Poa annua</i>	<i>Sorbus aucuparia</i>
<i>P. trivialis</i>	<i>Stellaria holostea</i>
<i>Populus tremula</i>	<i>Succisa pratensis</i>
<i>Potentilla anglica</i>	<i>Typha latifolia</i>
<i>P. erecta</i>	<i>Vaccinium myrtillus</i>
<i>Pteridium aquilinum</i>	<i>Valeriana dioica</i>
<i>Quercus robur</i>	<i>Viburnum opulus</i>
<i>Ranunculus acris</i>	<i>Viola palustris</i>
<i>R. flammula</i>	
<i>Salix repens</i>	

3. Vegetatiekundig gedeelte

In het zuiden wordt het terrein door een oude, sterk begroeide zandweg begrensd. Langs een gedeelte van die weg, daar waar het niet meer dan een paadje is (zie fig. 1), komt *Dactylorhiza maculata* in een lintvormig patroon over ongeveer 30 m voor. De grassen bepalen volledig het aspect.

3.1. Tabel

Opname nr.:	1	3	2	4
Autour:	G.D.	G.D.	G.D.	G.D.
Oppervlakte:	-	-	2m ²	-
Lengte:	3m	4m	-	4m

<i>Holcus mollis</i>	2m	xp	2m	1b
<i>Melampyrum pratense</i>	1a	xp	xp	1a
<i>Potentilla erecta</i>	xr	1a	1a	1b
<i>Dactylorhiza maculata</i>	xa	1b	xa	xb
<i>Agrostis tenuis</i>	xr	1p	1p	xr

	1	3	2	4
<i>Pteridium aquilinum</i>	2a	-	xr	xa
<i>Hieracium spec.</i>	1a	xa	xa	-
<i>Stellaria holostea</i>	xr	xr	xr	-
<i>Lysimachia vulgaris</i>	1b	1a	2b	-
<i>Molinia coerulea</i>	1b	xa	-	2b
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	-	1b	1a	1a
<i>Festuca rubra</i>	-	1p	xp	xp
<i>Betula pubescens</i>	-	xa	xr	-
<i>Holcus lanatus</i>	-	xp	-	xa
<i>Amelanchier laevis</i>	xb	-	-	-
<i>Frangula alnus</i>	xb	-	-	-
<i>Rubus spec.</i>	xa	-	-	-
<i>Succisa pratensis</i>	-	1a	-	-
<i>Viola palustris</i>	-	-	1a	-
<i>Lotus uliginosus</i>	-	-	xa	-
<i>Luzula campestris</i>	-	-	xp	xa

Opmerking bij de opnamen:

1. Lijntaxatie; lijn ligt evenwijdig aan een paadje.
Pad aan beide zijden begrensd door vegetaties van Adelaarsvaren.
Geen moslaag.
3. Situatie als bij 1. Grensstrook wat breder.
Mossen: *Rhytidiadelphus squarrosus*, *Pseudoscleropodium purum*.
Lijntaxatie.
2. Situatie als bij 1. Grensstrook wat breder (tot 1,50 m.).
Bodem humeuzer en vochtiger dan bij 1. *D. maculata* neigt naar de droge zijde van de gradiënt.
Mossen: *Pseudoscleropodium purum*.
Proefvlakteschatting.
4. Situatie als bij 1.
Geen moslaag.
Lijntaxatie.

3.2. Opname van schraallandvegetatie in de z.w.-hoek van het gebied.

Opname nr.:	5	
Auteur:	G.D.	
Oppervlakte:	5m ²	Fenologische toestand
<i>Phragmites communis</i>	1a	fl.
<i>Cirsium palustre</i>	xa	fl.
<i>Carex hostiana</i>	1p	fr.
<i>C. pulicaris</i>	2b	fr.
<i>C. panicea</i>	1p	fr.
<i>Dactylorhiza maculata</i>	xp	fl.
<i>D. incarnata</i>	xr	fl.
<i>Potentilla erecta</i>	1b	fl.
<i>Valeriana dioica</i>	2a	fr.

	5	Fenologische toestand
<i>Succisa pratensis</i>	1b	v.
<i>Molinia caerulea</i>	2b	v.
<i>Parnassia palustris</i>	xp	v.
<i>Carex nigra</i>	xr	fr.
<i>Luzula campestris</i>	xr	fr.
<i>Juncus subuliflorus</i>	xp	fr.
<i>Filipendula ulmaria</i>	xp	v.
<i>Erica tetralix</i>	xp	fl.
<i>Agrostis canina</i>	xp	v.
<i>Calamagrostis canescens</i>	xp	fr.
<i>Galium uliginosum</i>	1a	fl.
<i>Mentha aquatica</i>	xr	v.
<i>Frangula alnus</i>	xp	v.
<i>Scheuchzeria palustris</i>	xr	fr.
<i>Hieracium spec.</i>	xr	v.

Opmerking bij opname 5:

Sterk bultenpatroon. De meeste planten groeien op de bulten. De vegetatie lijkt gesloten, doordat de ruimte tussen de bulten wordt overdekt door de levende plantedelen. In de slokken veel dode plantedelen.

Mossen: *Hypnum cupressiforme*, *Pleurozium schreberi*, *Caliergonella cuspidata*, *Chyloscyphus spec.*, *Pseudoscleropodium purum*.

De vegetatie heeft een grasachtig aspect.

